

Hâtimedede geçen, şeffaflıyet sırrıyla, nuraniyet sırrı bazen iltibas ediliyor. Aralarındaki farkı izah eder misiniz? Nuraniyetle, bizim bildiğimiz ışıkların benzerliği var mıdır?

Bu sırlar Őu ayet-i kerimede ders verilen büyük hakikati akla yaklaştırmakta, kalbe kabul ettirmektedir:

“Ey insanlar! Sizin yaratılmanız ve tekrar dirilmeniz tek bir nefsin yaratılması ve tekrar dirilmesi gibidir. Őüphesiz Allah işitendir, görendir.” (Lokman, 31/28)

Bu sırlarda geçen temsiller, Cenâb-ı Hakk'ın kudretine nisbeten az ile çoğun, büyükle küçüküğün, haşirde bütün insanları dirilmesi ile bir tek nefsin ihyasının fark etmediği hakikatini akla yaklaştırmak için mahlûkat âleminde verilmiş misallerdir. Yani, **“Allah'ın bir mahlûku için bile, az ile çok, büyükle küçük fark etmezse, elbette sonsuz ve mutlak olan İlâhî kudret için bir ile bin, fert ile cemaat, küçükle büyük hiç fark etmez.”** hakikatini nefse de kabul ettirmek için verilmiş hârika misallerdir. Bunları İlâhî icraatlara aynen tatbik doğru değildir. Nitekim aynı konunun biraz daha genişçe işlendiği [Yirmi Dokuzuncu Söz, İkinci Maksat'ta](#) bu sırların izahından sonra Őu not düşülür:

“Őu altı temsil; hem nâkıs, hem mütenahî, hem zaîf, hem tesir-i hakikîsi yok olan mümkinat kuvvetinde ve fiilinde bilmüşahede görünse; elbette hem gayr-ı mütenahî, hem ezeli, hem ebedî, hem bütün kâinatı adem-i sırttan icad eden ve bütün ukûlü hayrette bırakan, hem âsâr-ı azametiyile tecellî eden kudret-i ezeliyeye nisbeten Őübhesiz herşey müsavidir. Hiçbir şey ona ağır gelmez (Gaflet olunmaya). Őu altı sırrın küçük mizanlarıyla o kudret tartılmaz ve münasebete giremez. Yalnız fehme takrib ve istib'adı izale için zikredilir.”(1)

Cenâb-ı Hakk'ın bir ismi **Nur** olduğu gibi, bütün isimleri ve sıfatları da nuranîdirler. Maddeden münezzehtir olan Allah'ın, sıfatları da maddî olmaktan münezzehtir. Hepsini latiftir, hepsi nuranîdir.

Nuraniyet denilince hemen ışık hatıra gelmemeli. İman da bir nurdur, küfür karanlıklarını ortadan kaldırır. İlim de bir nurdur, o da cehalet zulmetini izale eder.

Güneş, **Nur** ismine kesif bir aynadır. Bu aynadan bize şu hakikat ders verilir:

Nuranî bir şey için az çok, büyük küçük fark etmez.

Güneş'in bir çiçeği aydınlatmasıyla, bütün çiçekleri aydınlatması nasıl fark etmezse, her ikisini de aynı kolaylıkla aydınlatırsa, Allah için de bir insanın yaratılması ve haşırde yeniden diriltilmesi ile bütün insanların yaratılmaları ve diriltilmeleri arasında hiç fark yoktur.

“Bir baharı halk etmek, bir çiçek kadar kolaydır.”(2)

“Şeffafiyet sırrı”, Güneş'in tecellî ettiği aynalar için söz konusudur. Küçük bir aynanın güneşin aksini tutmasıyla, deniz kadar bir aynanın tutması arasında fark yoktur. Yani birisi Güneş'in aksini daha rahat, diğeri daha zor tutmaz.

Büyükle küçük arasında fark olmayabileceğine mahlûkat âleminden bir misal de bu şeffafiyet sırrıdır. Bu sırrın açıklamasında, **melekûtiyet-i eşyanın şeffafiyetinden söz edilir.** Yani eşyanın iç yüzleri şeffaftır, esmânın tecellilerini perdesiz gösterirler. Bir ismin bir küçük mahlûkta tecellisi ile büyük mahlûkta tecellisi arasında zorluk, kolaylık farkı yoktur. Her ikisi de tecelliği aynı rahatlıkla kabul ederler; güneş ve aynalar misalinde olduğu gibi.

Melekûtiyet, her şeyin iç yüzüne deniliyor. Vücudun görünen **dış kısmı mülk, iç organlar melekût** olduğu gibi, **beden mülk ruh melekût**, toprak mülk yer çekimi melekût, ağacın dışı mülk içinde işleyen manevî tezgâh melekût, güneş mülk cazibesi melekût olarak da düşünülebilir.

Diğeri taraftan, **“Hakiki hakaik-i eşya esmâ-i ilâhîyedir.”** hükmüne göre eşyanın içyüzü denilince ondaki esmâ tecellileri de anlaşılabilir.

Risale'lerden iki misal:

“Nimetten in'ama geçsen Mün'imi bulursun.”... “Nakiştan sanata geçsen esmâ yoluyla müsemmayı bulursun.”(3)

Birinci cümlede, nimet mülk, in'am yani o nimetin ihsan edilmesi, ikram edilmesi ise onun melekût cihetidir. Bu cihet perdesiz Cenâb-ı Hakk'a aittir. İn'am ve ihsan

manaları sebeplere verilemez; ne ağaç insana ikram etme manasını bilir ne de toprak. Ancak “Mün'im” isminin tecellisiyle o in'amlar yapılır, o nimetler yaratılır.

İkinci misalde bir eserin kendisi mülk, onda işlenen sanat ise melekûttur. Bu cihet de perdesiz Cenâb-ı Hakk'a bakar.

Allah'ın Sani (yapan), Halık (yaratan), Muhyi (hayat veren) gibi isimlerinin tecellisiyle o sanat sergilenir ve o eser vücut bulur...

Dipnotlar:

(1) bk. [Yirmi Dokuzuncu Söz, İkinci Maksad.](#)

(2) bk. [age.](#)

(3) bk. [age., On yedinci Söz'ün İkinci Makamı.](#)